

Datum: 4.8.2010

Stališče GZS glede spremembe pokojninskega načrta za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje pri Kapitalski družbi d.d. in uvedba enotne prispevne stopnje za vse zavarovance sodpz

GZS je v imenu svojih članic na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter na Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja d.d. naslovila protest v zvezi z enostranskimi spremembami pokojninskega načrta za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Povsem enostranska odločitev Kapitalske družbe d.d., da dvigne prispevno stopnjo, kar je kasneje Ministrstvo potrdilo, je po našem mnenju sporna in nezakonita. Povečuje obveznosti delodajalcev, ki jih imajo na podlagi že sklenjenih pogodb o financiranju pokojninskega načrta. Ker je povečanje znatno, to je preko 150%, močno vpliva na obseg stroškov dela v posamezni družbi. Posebej je to povečanje problematično v družbah, kjer imajo pretežno dela, za katera je potrebno plačevati obvezno dodatno zavarovanje.

I. Dvig prispevne stopnje

Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju besedila - ZPIZ-1) je zbiranje prispevkov delodajalcev zato, da bi se iz zbranih sredstev zagotavljale pravice do poklicne pokojnine za tiste delavce, ki so izvajali posebno težka in zdravju škodljiva dela ter za delavce kot izvajalce del, ki jih po neki starosti ni več mogoče uspešno poklicno opravljati (279. člen ZPIZ-1).

Delovna mesta, za katera morajo delodajalci plačevati prispevke za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, so določena s posebnim seznamom, ki ga oblikuje Komisija za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja. Komisijo imenuje minister, pristojen za delo. Zavezanci za plačilo prispevkov za obvezno dodatno zavarovanje so delodajalci. Ti prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje imajo enak davčni status kakor prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Številni delodajalci so s Kapitalsko družbo d.d. sklenili pogodbo o financiranju pokojninskega načrta obveznega dodatnega zavarovanja. Pogodbe so bile sklenjene pod pogoji, ki jih je ponudila in oblikovala Kapitalska družba d.d. V pogodbi med posameznimi delodajalci in Kapitalsko družbo d.d. so natančno določene pravice in obveznosti pogodbenih strank, ter splošni pogoji pokojninskega načrta.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v sporni odločbi št. 1032-6/2008-16 z dne 31.3.2010, s katero je odobrilo spremembo Pokojninskega načrta pri Kapitalski družbi, navaja kot pravno podlago pristojnosti za odločanje o predlaganih spremembah pokojninskega načrta, 284. člen ZPIZ-1. Navedeni člen določa, da pokojninski načrt obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja aktuarsko potrdi Urad za zavarovalni nadzor pri ministrstvu za finance, sprejme pa ga minister, pristojen za delo.

Kot izhaja iz navedenega člena, na njegovi podlagi torej minister le **odobri** pokojninski načrt, vendar pa člen ne ureja možnosti spreminjanja pokojninskega načrta. V zakonu ni podeljenega pooblastila ministru, pristojnemu za delo, za spreminjanje pokojninskega načrta. Zato je takšna odločba nezakonita, saj je izdana v nasprotju s temeljnimi načeli Zakona o upravnem postopku. Nenazadnje ni odveč opozoriti, da ZPIZ-1 zahteva tudi aktuarsko odobritev pokojninskega

načrta pred začetkom delovanja, ravno z namenom, da se prouči parametre ter da se prepreči situacije, ko bi se izkazalo, da je bil slabo pripravljen.

Enostransko spreminjanje pokojninskega načrta s strani upravljavca Sklada, to je Kapitalske družbe d.d. ter potrditev sprememb s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je v nasprotju z načeli pravne države, pa čeprav so spremembe ekonomsko upravičene. Prispevki za dodatno obvezno zavarovanje imajo pravno naravo obvezne dajatve, kar je določeno tako v ZPIZ-1 kot tudi v 7. členu pogodbe o finansiranju pokojninskega načrta. Obvezne dajatve pa morajo biti v skladu s 147. členom Ustave RS določene z zakonom. Poleg tega so zavezanci, ki so pristopili k načrtu, podpisali pogodbo pod pogoji, ki so veljali v trenutku sklenitve pogodbe. Enostransko spreminjanje pogodbe je v nasprotju tudi s temeljnimi načeli pogodbenega prava in pomeni kršitev pogodbenega razmerja.

II. Ponovna preučitev seznama delovnih mest

Krog zavezancev obveznega dodatnega zavarovanja določi minister, pristojen za delo, s soglasjem reprezentativnih sindikatov in združenj delodajalcev (tretji odstavek 280. člena ZPIZ-1).

Glede na stalen tehnološki napredek in izboljševanje standardov varnosti pri delu menimo, da je nujno preučiti veljavni seznam delovnih mest, za katere velja obveznost vključitve v obvezno dodatno zavarovanje. Preučitev seznama ter črtanje tistih delovnih mest, ki ne izpolnjujejo več kriterijev posebno težkih in zdravju škodljivih del, ter del, ki jih po določeni starosti ni moč uspešno poklicno opravljati, bi bil po našem mnenju tisti prvi in pravi korak pri reševanju ekonomskega vidika obstoječe ureditve.

Ministrstvo za delo pozivamo, da ponovno imenuje Komisijo za ugotavljanje obveznosti dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki bo pristojna za proučitev veljavnega seznama delovnih mest, za katere je treba plačevati obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

III.

Menimo, da je enostransko spreminjanje pogojev obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, od vseh možnosti reševanja problematike vzdržnosti sklada, najslabša, saj močno posega v že sklenjena pogodbeno razmerja, znatno povečuje stroške dela, predvsem pa povečuje nezaupanje v slovenske državne inštitucije. Ker je bil dvig prispevne stopnje tako občuten, po informacijah, ki smo jih prejeli s strani naših članic, le te takšnega stroška ne zmorejo in ga v mesecu juliju praviloma niso plačale.